

Motion till riksdagen 2012/13:Ub261

av **Jonas Gunnarsson m.fl. (S)**

Det livslånga lärandet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att staten ska spela en aktiv roll när det gäller att stödja kortutbildade i arbetslivets strukturomvandling, t.ex. genom ett nytt kunskapslyft.¹
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av ett ständigt pågående livslångt lärande.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att dimensionera utbildningsplatserna efter befolkningens utbildningsnivå.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vuxenutbildningens viktiga roll i det livslånga lärandet.

¹ Yrkande 1 hänvisat till AU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Allt fler fastnar i långtidsarbetslöshet och har stora svårigheter att ta sig tillbaka in på arbetsmarknaden. Långtidsarbetslösheten biter sig fast på historiskt höga nivåer. Det är oroande att många ungdomar slutar gymnasiet och går direkt ut i arbetslöshet. Deras första möte med samhället blir oftast negativt då de inte får något aktivt stöd från Arbetsförmedlingen de allra första tre månaderna. Alltför många ungdomar saknar en fullständig gymnasieexamen, vilket försvårar situationen ytterligare. Ungdomarna riskerar att hamna i en återvändsgränd med korta och tillfälliga jobb, vilket medför att de får svårt att etablera sig i samhället och bli självständiga vuxna. Den egna försörjningen är nyckeln till att känna sig fri och kunna göra egna livsval. Prognoserna från Arbetsförmedlingen visar att arbetslösheten beräknas stiga från 7,9 procent 2012 till 8,5 procent 2013.

Bristen på utbildning och rätt kompetens är ofta anledningen till att de som är långtidsarbetslösa inte kan ta steget in på arbetsmarknaden. De som befinner sig längst från arbetsmarknaden har svårast att komma in på arbetsmarknaden. Trots insatser över åren för att öppna högskolan för personer från hem utan studietradition finns alltså en stor social snedrekrytering – 70 % av de studerande på lärarlinjen och 85 % av de studerande på forskarutbildning har föräldrar med högre utbildning.

Det finns utbildningsanordnare som arbetar långsiktigt för att bryta den sociala snedrekryteringen till den högre utbildningen. För fyra år sedan startade Karlstads universitet en verksamhet som de kallar för barnens universitet. Forskare och lärare presenterar sina ämnen på ett lättillgängligt sätt, vilket har väckt ett stort intresse bland barn och ungdomar. Resultatet visar att fler ungdomar från icke studievana hem söker sig till högre utbildning efter att ha deltagit i barnens universitet.

800 000 vuxna har endast grundskoleutbildning och trettio procent av gymnasieungdomarna hoppar av sina studier i förtid. Det får till följd att det finns ett behov av att komplettera sina studier även senare i livet, vilket medför att antalet högskoleplatser och andra studieplatser inte kan dimensioneras endast utifrån ungdomskullarnas storlek utan även utifrån befolkningens utbildningsnivå.

Vuxenutbildningen har tre viktiga uppdrag:

- ? att ge en möjlighet till personlig utveckling genom utbildning och bildning som öppnar för vidare studier,
- ? att erbjuda utbildning och bildning som svarar mot arbetsmarknadens och näringslivets behov och
- ? att vara en motor för kompetensutveckling för vuxnas lärande i arbetssituationen då behovet av uppdaterad kunskap är stor i dagens arbetsmiljöer.

Sverige ska konkurrera med välutbildad arbetskraft, bra innovationsklimat, öppenhet för nya idéer och förmåga att ställa om produktionen. Politiska vägval skapar möjligheter för människor. Fördelningspolitik har historiskt sett skapat möjligheter, laglig rätt för studier, särskilt studiestöd för vuxna, statsbidrag för uppsökande rekryteringsverksamhet med mera. EU-siffror visar att

Fel! Okänt namn på

2020 har högutbildades arbetstillfällen ökat med 16 miljoner och lågutbildades minskat med 12 miljoner. Det visar att om vi ska fortsätta vara en konkurrenskraftig ekonomi krävs utbildningsinsatser.

Arbete är grunden för vårt välbefinnande. En nyckel för att hålla ihop och utveckla Sverige är att fler har jobb att gå till och därmed en egen försörjning. Arbete ökar människors frihet genom egen inkomst, gemenskap och utveckling. En stark och hållbar konkurrenskraftig ekonomi kräver en bred politik för fler jobb och full sysselsättning. Så möter vi framtiden bäst.

Stockholm den 2 oktober 2012

Jonas Gunnarsson (S)

Lars Mejern Larsson (S)

Ann-Kristine Johansson (S)

Berit Högman (S)